

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plăindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr., a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Nimeri singuratici à 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe acțiun

Nimeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploest

O greșeală regretabilă.

Ultimul număr al »Ligei Române«, revistă săptămânală pentru interesele unității culturale a tuturor Românilor, aduce un prim-articol intitulat »Moment de reculegere«, care conține niște aserțiuni, pornite credem din bună credință, dar absolut neîntemeiate și fundamentale greșite, cari ne provoacă indignarea și regreturile cele mai sincere.

Autorul, care — culmea ironiei — se iscălește »Verax«, susține între altele următoarele aserțiuni, pe cari le vom cita ad litteram:

»Partidul național de acolo se scindă în două tabere, una cu înclinări pentru un partid de aici (din România. Red. »Tribunei«), cealaltă cu înclinări pentru celalalt partid de aici.

»E adânc regretabil, că frații de peste munți nu înțeleg, că dacă trei ani de-arindul ei n'au reușit să curme certurile, cauza e că au adoptat și ei divisiunile politice noastre militante.

»Unii și alții comit greșelile pe cari și-le reproșează reciproc.

Nu putem să nu constatăm cât mai în grabă și cât mai hotărât marea greșeală principială ce se face aici, fie și numai întreacă.

Ne place a crede, că aceste aserțiuni s'au strâcurat pe neobservate ori printr'o mare pripeală în organul, pe care ne-am obișnuit să-l vedem întotdeauna la înălțimile de vultur ale mării cauze naționale. Ori-cum ar fi însă desavășăm în cel mai categoric și mai hotărât mod aserțiunile de mai sus, ca absolut greșite și neîntemeiate.

Dacă partidul nostru național — Doamne ferește — ar fi ajuns la starea nenorocită, pe care o admite »Verax« al »Ligei«, ar trebui și am fi vrednici ca »Liga«, să ne admonizeze, să ne mustre și să ne ocărăască.

Dar', har Domnului, nu am ajuns acolo, și de aceea ne mirăm și ne indignăm, că tocmai în »Liga Română« se pot furia astfel de aserțiuni.

Considerăm acest regretabil fapt ca un sinistru simptom al unor vederi, față de care ne vom fi deosebit de dăruți să luăm poziție hotărâtă ex thesei.

Și până atunci declarăm solemn și categoric, că noi, cari reprezentăm partidul național român, nu înclinăm pentru nici un partid din România cu preferință și în defavorul altuia. Din contră avem față de amândouă partidele istorice ale țării aceleași simpatii și aceași dragoste frățească. Negăm hotărât, că marea majoritate a partidului, sau comitetul național, în actuala sa formațiune, ar fi adoptat divisiunile politice militante din România.

Am ținut întotdeauna și este credul nostru politic să ținem cu sfințenie la enunțările conferențelor naționale și la hotărârile comitetului național luate în această privință.

Dacă unii dintre ai noștri, — o mică fracțiune și nici-decum o tabără, — s'au pus de fapt în contradicție cu acele enunțări și hotărârți, noi i-am combătut și îi vom combate necontenit ca pe niște disidenți, cari periclitează interesele noastre mari.

Și dacă în ultimele zile am desvilit atitudinea unui bărbat politic, cu mare rol în politica militantă a României, dacă l-am combătut și îl vom combate neclintit, am făcut-o tocmai pentru că, în deosebire de toți bărbații României, s'a amestecat direct și în mod nepermis în afacerile noastre interne, cu intențiunea de a ne atăsa pe noi toți, ca partid, la un anumit partid din România.

Acest amestec ne-a dat nouă dreptul și ne-a impus ca datorie ca să respingem și să combatem pe autorul lui, cu atât mai virtuos, că actele concrete, cari dovedesc funestul său amestec, sunt

acte pur personale ale numitului bărbat, dl Dimitrie Sturdza, și nici-decum actele unui partid.

Tocmai concepțiunea înaltă ce o avem despre chestia națională și în special despre cauza poporului nostru, este ceea-ce ne-a inspirat și ne-a impus această luptă, pe care vom purta-o întotdeauna, și față de ori-și-cine, tocmai spre a înfrânge tendințele mitite, cari ar vor să atăseze poporul nostru, fie întreg, fie în parte, la vre-un alt partid politic, fie din România, fie din patrie, fie dintr'altă țară.

În privința aceasta nouă ne plănază necontenit înaintea ochilor exemplul trist ce ni-l dau Sârbii din Ungaria, stășiți în partide pe temă partidelor din regatul Sârbiei. A înlăturarea dela noi acest desastru, este problema noastră mare, și în acest scop credem a avea drept să contăm la spriginul desinteresat al tuturor Românilor buni, în special la spriginul bărbaților din jurul Ligei culturale.

Vom reveni.

Falimentul Budapestei.

Tot ce au Maghiarii mai bun, mai strălucitor și mai de preț au grămădit în capitala lor — în Budapesta. Și au împrăștiat cu amândouă mâinile bani nenumerăți (se înțelege partea cea mare din banii statului) ca să înfrumusețeze Budapesta și palate strălucitoare să-i ridice, care să atragă toată atențiunea străinilor, pentru-că acestia să nu mai vadă miseriile fără sfârșit. Fiecare Maghiar care se respectă se bate în piept și spune, că Budapesta e primul oraș — doar' din lume. Ziarele maghiare bucină să audă străinătatea, că Budapesta e de o strălucire orbitoare și e oglinda fidelă a țării întregi.

Toate acestea însă sunt frase frumoase și bine sunătoare, dar' când vorba este de adevărata stare a acestui »colț de rai« al Ungurilor, glasul dureros al sărăciei nu mai poate fi înădușit. Și vrând nevrând miseria geme amarnic și vuetul distrugător al falimentului năprasnic se apropie.

Ni-a spus-o aceasta un ziarist maghiar acum de curând în coloanele lui »Pesti Napló«. Tabloul ce ni-l prezintă e desnădejduit — cu tote-că, după-cum zice, »a trebuit să fie foarte rezervat în descrierea stărilor din Budapesta, pentru-că se nu mine apa pe moara dușmanilor cari pândesc ori-ce cuvânt ca să-l prindă și apoi să-l întortoace pentru-că să calumnieze pe Maghiari.

Dacă premitem astfel preocuparea ziaristului maghiar, sunt foarte desnădejduite următoarele mărturisiri, ce le face:

»Din mulțimea datelor ce-mi stau la dispoziție voiu aminti numai unul, pentru-că se nu spun prea mult dușmanilor noștri: Dela 1880 nici într'un an n'au fost atâtea falimente ca în 1897 (imediat după mileniu. Red. »Trib.«), fie că socotim numărul lor absolut, fie că asemănăm etablările cu falimentele neguțătorilor. Anul 1898 e mai rău și decât 1897 și jumătatea a doua a anului 1898 e mai rea și decât prima jumătate a anului acesta. Ei, și apoi dacă în Budapesta afacerile merg bine, e dovedă că și provincia prosperează; dar' când în Budapesta afacerile stau atât de rău, — ce va fi, Doamne, în provincă!

Rînd pe rînd se închid hotelele, cafenele și cu ridicata bancotează micile prăvălii, pe când fantoma falimentului se plimbă prin prăvăliile cele mari.

Hărțile noastre de valoare — efectele — ni-se resping zi de zi; scrisurile fonciare scad în valoare și ipotecile sunt îngrozitor de rău situate.

Tineri și bătrâni îmbrăcați în haine de salon zgribură pe la colțuri de stradă ca să cerșească doi bani pentru un colț de pâine...

Așa se scrie în »Pesti Napló« dela 15 Dec. n. Grozav de trist tablou, — dar', durere, adevărat.

Și ca Budapesta stă țeara întreagă. Apoi se nu uităm, că ziaristul maghiar n'a spus mult — ca se nu »compromită nația cavalească«.

Dacă »nația« a avut curajul să se facă isvorul acestor stări, să aibă și acum curajul să le recunoască și să le îndrepte — dacă mai poate — căci altfel cu falimentul Budapestei prăbuși-se-va și »nația« întreagă.

Discursul dlui Maiorescu

— În chestiunea bisericii și școlilor din Brașov. — (Urmare).

Trebuie să mai adaug o explicație pentru întreaga lămurire a chestiei. Tocmai acum mi-s'a adus din archiva senatului, pentru-că nu le am în biblioteca mea, bugetele din anii 1886—87 și 1887—88, în care era ministru al cultelor, sub Brătianu, actualul ministru-președinte, dl Dimitrie Sturdza. Pe când în ultimul buget al nostru al conservatorilor dela 1876, stau subvențiunile relevate ca două legi speciale, găsesc în bugetele dlui Sturdza alocațiunea bugetară pentru gimnaziul și biserica Sf. Nicolae din Brașov, învâluită, nu suprimată, dar' învâluită sub următorul titlu sau articol colectiv: »Școlile și bisericiile române din străinătate (toate câte ar fi) lei 144.500. (Bugetul cultelor pe 1886—1887 pag. 120, pe 1887—1888 pag. 136).

Ce este aceasta dlor'?

Poate a fost o simplă acomodare bugetară, căci este evident, că nu o lege se poate schimba prin modul inscripțiunii în sensul bugetar!

De exemplu, la profesorii universitari, sînt câțiva profesori într'o situație excepțională la noi: cu legi speciale au fost aduși dd. Babeș și Assaky, și prin legi speciale li-s'au prevăzut o anume sumă anuală! Însă în bugetul nostru nu se relevă anume legile speciale pentru Assaky și Babeș și se trece numai cifra întreagă la universități. Dar' din acest fapt, că sînt cuprinși în aceste sume totale în buget, nu rezultă că este abrogată legea lor specială. Este numai o simplificare la votarea bugetelor, ca să se nu fie prea multe articole de votat. Va să zică, din faptul, că e alocațiune bugetară, ierțați-mi expresia familiară, este trecută cu toptanul, nu este desființată vre-o lege specială, și din cifra de 144.500, deși s'au înglobat aici toate bisericele și școlile din străinătate, prin urmare și biserica Sf. Nicolae și școala din Brașov, nu se poate deduce, că este o slăbire sau o anulare a legilor speciale, căci legile nu se pot desființa decât tot prin legi și nu prin buget.

Așa fiind istoria acestei chestii, așa fiind tot firul acestei alocațiuni bugetare, v'rog să încercăm acum a ne explica cuvintele din urmă, zise în ceaședință a noastră dela 15 Mai anul curent de dl ministru-președinte, acele cuvinte, cari m'au făcut atunci să cer cuvântul și m'au îndemnat acum să-i adresez interpelarea de față.

Eată ce spunea dl ministru-președinte:

»În 4 Martie, onor. d. Lascar zicea: Nu am mers însă așa de departe încât să refuzăm școlilor din Brașov sumele cari sînt inscrie în bugetul statului nostru, fiindcă acele sume reprezintă veniturile bunurilor cari au aparținut bisericii din Brașov, pe care le-a luat statul român.

»Ear' dl Tache Ionescu îl întrepru astfel: D. Sturdza a oprit din nou a se mai libera această sumă.

»Așadar' dl Lascar, în 4 Martie a afirmat, nu în ascuns, nu pe sub mână, ci deschis, în parlament, că d-sa, în timpul ministerului Aurelian, a dat subvenție școlilor din Brașov și m'a acusat pe mine că eu nu am dat-o. Și la aserțiunea dlui Vasile Lascar s'a aso-

ciat și dl Tache Ionescu, confirmând cele zise de dl Lascar... D. Brabețeanu m'a întreat: dacă am dat vre-o sumă școlilor din Brașov. Răspund clar că nu am dat nici o para, nici la întâiul, nici la al doilea ministru.

»Mă întrebă de ce nu am dat? Răspund clar și neted: fiindcă cunoșteam rescriptul guvernului ungar din 1875 și legea ungară din 1883, cari interzie, sub pedeapsă de a fi închise, ca școlile românești de dincolo să primească subvențiuni dela guverne străine și fiindcă nu era clarificat că ceea-ce se da la Brașov nu e o subvențiune, ci o rentă pentru bunuri ce s'au ridicat din proprietatea bisericii Stului Nicolae«.

Astăzi după-ce la 1875, la discutarea legislativă a lucrului, era clarificat, după-ce deja la 1860, acum ați văzut din scrisoarea tatălui meu, era clarificat, dl Sturdza nu e clarificat.

»Acestea le-am expus și eu ocașiunea răspunsului la interpelarea dlui Petre Grădișteanu. Ce am zis atunci? Atunci am spus că nu am dat nimic nici întâiași-dată, nici a doua-oară. Dl Brabețeanu mai avea încă un mijloc de convingere. Să cetească cuvintele dlor Vasile Lascar și Tache Ionescu, ca să se convingă că în adevăr n'am dat nimic.

»Nu am crezut de cuviință ca să dau renta datorită, ca să se nu se înrăiască situațiunea«.

Așa e în »Monitor«. Pe românește, ar fi mai bine »se nu se înrăitășească situațiunea«, căci »se se înrăiască« sună urit* (ilaritate).

Apoi bine, dl ministru-președinte, legea cea ungară dela 1883, ne cum rescriptul administrativ dela 1875, erau lucrătoare la 1884. De ce ați dat la 1884, 1885, 1886, 1887, 1888 fiind d-ștră ministru? Cum de am dat eu la 1888 și 1889, au dat urmașii mei dela 1889 la 1895, a dat chiar dl Mărzescu sub ministerul Aurelian?

S'a înrăit, »situațiunea sa?« Se înrăitășește situațiunea? Dar' a cui situațiune se înrăitășește? situațiunea bisericii de dincolo? Dle ministru-președinte, aceasta este treaba ei.

Dacă biserica de dincolo, dacă consistorul archidiecean de dincolo, aceia cari au biserica lor autonomă, trimit oamenii lor aci, ca în virtutea celor două legi, cu plenipotență în regulă, să primească acea alocațiune bugetară, să vede că eu înțeleg că aceasta nu le înrăitășește situațiunea și că pentru existența școlilor lor cea sută de mii de lei, care le-au refusat-o de 3 ani, era o chestiune importantă ca să poată exista. Și d-voastră le-o refușați?

Dar' eu — scusați-mă dacă v'o spun, nu aș voi să lipsesc de elementara modestie și cuviință ce v'edatoresc — eu nu admit, nu cred că este bine să se admită, ca un ministru de aici să se amestecă și să spună celor de dincolo, cum trebuie să fie situațiunea lor, bună sau rea, față de guvernul unguresc.

Nu este treaba d-voastră de a spune bisericii din Brașov: tu trebuie să fii așa sau altmintelea, când vine să ceară ceea-ce crede ea că este drept. Aceasta este un amestec prejudiciabil al statului nostru în afacerile de dincolo, și dacă se continuă, poate legitima ceea-ce vor să facă Ungurii; este o stare intolerabilă ce se crează.

În toate chestiile trebuie să ne ferim de amestecul nostru politic printre Români de peste Carpați.

Cetesc prin gazete, că dincolo este acum o algere de Metropolit. Să ferească Dzeu ca un partid politic de aci să aibă candidatul seu dincolo.

Ce am zice noi, dacă la o alegere de Metropolit al nostru în București și-ar permite cineva să pună un candidat unguresc sau rusesc?! L-am sfășiat!

Să fie un candidat de partid politic dela noi în Țeara-Ungurescă! Dar' voiți să-i băgați în foc pe oamenii-aceia?

Nici un amestec de politică milităntă dincolo — eată singura regulă de procedare.

Când vine de dincolo, conform legii noastre de dincoace, reprezentantul școlii și bisericii din Brașov și va cere, trebuie să plătești ce este scris în bugetul țării, trebuie să plătești, fără amestec la ce fac ei, fără să v'efaceți d-voastră judecator, dacă se înrăitășește situațiunea lor sau ba.

Dar' poate-că cuvântul »se înrăitășește situațiunea« nu se înțelege că se înrăitășește situațiunea bisericii din Brașov, ci poate se înrăitășește situațiunea personală a dlui Dimitrie Sturdza ca ministru-president în București.

(Va urma).

1848.

Cronica anului.

Mosony, 18 Decembrie.

Armata lui Iellacici a luat la fugă pe Gergei, care numai la Mosony a putut să stea și să reziste armatei austriace. Gergei sub întunerecul nopții s'a luat spre Iaurin. (Görg. I. pag. 124; P. H. nr. 245; Klap. Nat. I. pag. 108).

Börvény, 18 Decembrie.

Generalul Urban lângă Bövény a atacat armata bihoreană de sub conducerea lui Baumgarten. Armata maghiară a fost respinsă până la Ciucea, unde Baumgarten întărit cu o armată a probat să atace el pe Urban, dar' fără succes.

(P. H. nr. 253; Czetz. pag. 97).

Mișcolț, 18 Decembrie.

Mészáros a sosit la Mișcolț, ca să preie comanda armatei, care va să se lupte cu Schlick.

(P. H. nr. 63).

Pesta, 19 Decembrie.

Comisiunea pentru apărarea patriei depune pe br. Vay și în locul lui denumește de comisar pe Beöthy, fișpanul Bihorului. Sub porunca lui va fi și armata lui Bem.

(P. H. nr. 245).

Csepin (Verőcz), 19 Decembrie.

Bathányi comandeză Ungurii contra șanțurilor Croaților de lângă Csepin. La început au ocupat satul, dar' mai târziu au trecut să se retragă.

(P. H. nr. 250).

Cincoa, 19 Decembrie.

Wardener atacă armata lui Riczko dar' fără succes, căci atât arpile cât și corpul armatei au rezistat. Și fiindcă Baumgarten a tăiat calea lui Urban, Riczko azi este domn pe situație.

(Közl. nr. 203; P. H. nr. 245).

Jibău, 19 Decembrie.

Românii lui Micheș și armata lui Binder lângă Jibău (com. Soln, m.) se luptă cu Ungurii lui Kiss și Kemény ajutați de Czetz și Bethlen.

(P. H. nr. 250, Klapka Nat. II. pag. 76).

Sibiu, 20 Decembrie.

Cancelarul provincial, contele Ladislau Lazar, a sosit aici pentru de a lua și el parte la pacificarea Sécurilor din Treiscaune.

(S. B. nr. 138).

Sibiu, 20 Decembrie.

»Wiener Zeitung« din 7 Decembrie aduce știrea, că Imperatul a incuviințat formarea batalionului săsesc de vânători cu adausul că să fie privit drept trupă regulată, care nu se va mai desființa nici-când.

(S. B. nr. 138).

Sibiu, 20 Decembrie.

Stânginul de lemne din pădurea orășenească s'a vândut cu 2 fl.

(S. B. nr. 138).

Brașov, 20 Decembrie

Sécuii din lagărul dela Purcăreți au fost atacați de lănceri români. 42 de Sécui au fost uciși. După reintoarcerea Românilor Sécuii au intrat în Săcele, comitend credimii grozave față de Români de acolo. Peste 100 de locuitori de ambele sexe au fost uciși. Îndeosebi excelează în fapte feroase önkéntes-ii, cari au nfericit mii de familii din cercul nostru.

(S. B. nr. 140).

Crisă de stat?

— Articolul lui Reichswehr. —

Renunțatul organ vienez »Reichswehr«, publică în numărul său de Sâmbătă un lung și remarcabil articol. De câțiva timp acest organ, în deosebire de trecut, apără pe bar. Bánffy și acest articol nu e scris în definitiv, decât spre a teroriza opoziția maghiară. Dar' e interesant. Redacțiunea spune că articolul îi vine dela un frunțaș ungur și-și face rezerve față cu articolul, zicând că nu se identifică cu el. Asta însă ni-se pare numai o apucătură din partea redacției, pentru a nu face impresiune de inconsecvență.

Eată partea meritorie a articolului care se ocupă cu criza din Ungaria:

»Este posibil, că sunt mai mult decât amenințări faptele prin cari partidele obstrucționiste caută a zguduți statornicia guvernului și a majorității. Anume partidul »național« (apponyist) poartă o luptă pentru a fi sau a nu fi.

Lui i-se poate concede, că e decis a merge până la extrem. Și partidul popular și independist, dacă se pune lucrul în curgere, mai că nu vor fi în stare a rezista forței acestuia. Ele vor fi răpite și vor merge și ele până la extrem.

Și atunci?

Punem cazul, că ar păți-o și cabinetul Bánffy, sub presiunea tumulturilor de pe strade, întocmai ca și Badeni, cu câțiva ani înainte: ar căde în această luptă. Cine ar câștiga în acest caz? Obstrucția, minoritatea parlamentului, minoritatea națiunii. Ar fi nimic principiu majorității, terenul parlamentar ar fi devastat total. Ar fi aceasta un câștig? Pentru cine?

Pentru această minoritate, căreia i-s-ar da poate în adevăr garanța pentru alegeri libere, sau mai apriat, aprobarea de a-și pute înmulți mandatele. Și care ar fi prețul acestui câștig? Ai zace simburile situației politice. Răspunsul este: Prețul acestuia n'ar fi alta, decât ruina statului unitar maghiar, începutul sfârșitului eghemoniei de rasă maghiară.

Aceasta se pare a fi fantastic și totuși e un adevăr foarte serios. Să nu uităm, că ce înseamnă aceea, când ajunge la putere o minoritate parlamentară, care nu are la dispoziția sa altceva, decât o hotărâre fără considerații, de a-și valida voința și a face din ea o lege supremă pentru stat și popor. Să nu uităm, că prin aceasta s'ar da *exemplu bun de urmat* pentru o revoluție parlamentară, care poate fi urmat pe viitor de ori și cine, și — de o minoritate națională. Căci oare nu e adevărat, că abia s'au descărcat primele pușcături în luptă și deja delegațiunea croată (deputații croați) a ajuns la o însemnată, despre care mai nainte nici n'ar fi visat?

Dacă Croații sunt numai încâtva politicieni isteți, — și nu avem cauză de a-i prețui prea puțin, — vor căuta a dobândi din situația politică actuală un câștig însemnat de forță politică. Deja azi ar fi în poziție a prezenta ori-cărui nou prim-ministru o mică socoteală, o cerere de remunerație modestă pentru serviciile făcute și ce au să le mai facă. Și cu cât mai apriat va fi lupta între o majoritate și minoritate maghiară, cu atât mai mult crește însemnată delegațiunea croată și influența ei la încheierea păcii. Și aceasta ar fi un exemplu, încoronat de suc-

ces, care ar îndemna pe oameni să-1 urmeze și ar și afla imitatori.

Românii deasemenea cu greu vor mai fi la politica lor de pasivitate, dacă prin o politică activă li-se pun în prospect câștiguri pozitive. Și dacă în sfârșit, după ce lupta s'a terminat, ar ocupa teren libertatei alegerilor, cum nici o partidă obstrucționistă nu și-a închipuit-o, dar' cum ea ni-s'ar înfățișa sub influența tot mai mare a grupurilor de partid nemaghiare, atunci nu s'ar mai alege în Ungaria-nordică și din comitatele vestice necondiționat deputați dietali maghiari, cum se face azi. Și dacă am ajuns odată așa departe, dacă avem în parlament club croat, partid românesc și poate o fracțiune slovacă, pe lângă ceata mică a deputaților sași, sântem sosiți acolo, unde stă azi Austria, la chestiunea autonomiei naționale. Aceasta ar însemna de sigur sfârșitul eghemoniei maghiare, începutul unei politici de egală îndreptărire națională.

Și dacă Austria este pe terenul acestei politici, care e în lucrare de trei decenii, fără ca să fie ajuns a pute mulțumi pe toate popoarele, se poate susține, că Ungaria, ajunsă pe terenul unei astfel de politici, nu s'ar pute nici-când orienta și susține. (?) Red. »Trib.«

Pentru aceasta se face lupta! Nu pentru un minister Bánffy, nu pentru o lex Tisza, nu pentru un partid liberal dela putere, ci pentru marea principiu de majoritate, care e susținător de stat. Cade acest principiu — și e indiferent cum, oare că va căde jertfindu-se Bánffy și cedând majorității, sau că el și majoritatea va fi constrâns a ceda numai după lupte desperate, — atunci cade și zăgăzul de fer, care a scutit statul național maghiar de pătura ori-cărei politici de naționalitate.

Căci nu există un drept de minoritate, care se rămână restrâns la partidele maghiare. Un astfel de drept, dacă a eșit odată învingător, este un privilegiu pentru ori-care partid parlamentar, fie el de rassa maghiară sau nu. Aceasta e adevărată însemnată a crizei, care cearcă țeară și națiunea noastră. Nu e criza de cabinet, de partid, de parlament, ci e o adevărată criză de stat.

Din Paris.

— Scrisoare particulară a »Tribunei«. —

— 16 Decembrie n.

Ateneul franco-român din Paris s'a întrunit din nou Mercuri seara. Dl Picot, membru al »Institutului Francei« (Institut de France), profesor de limba română la școala limbilor orientale, a presădit adunarea. Mai întâiu s'a ales comitetul. Apoi a mai hotărât, că conferențele Ateneului să se înceapă la 6 Ianuarie 1899. Conferențele le vor face alternativ Francezii și Românii, și se va vorbi despre starea politică, socială, artistică, comercială a Românilor, spre a atrage atențiunea Francezilor spre istoria și viitorul țerei acestuia.

Pagubă că colonia română din Paris reprezintă numai pe Români din România, adevărat pe acei, cari astăzi nu sunt cei mai interesați. Căci, dacă în adevăr mai trebuie să facă multe progrese și să se ajute de popoarele mai înaintate, ei totuși au câștigat cel puțin libertatea. Dimpotrivă Români din Ungaria și Transilvania, Români din Bucovina și din Basarabia nu sunt bine cunoscuți. De aceea câțiva Francezi au hotărât ca să se vorbească la Ateneu și despre Români acestia, afară de regat,

ca să se știe în Franța, că mai sânt în Europa popoare vrednice de atențiune și de sprigin, pe cari asupra lor li lipsesc de libertățile cele mai juste și cele mai trebuincioase pentru viața și dezvoltarea lor.

M. R.

Din Sălagiu.

Sărbarea iubilară în onoarea vicarului Sălagiului, Alimpiu Barboloviciu.

— Raport special. —

Șimleu, 10 Dec. n.

Rară și mesaitoasă sărbare a avut ocaziune a vedea cine a participat la iubileul r. domn Alimpiu Barboloviciu, vicar al Sălagiului, sărbat în 8 Decembrie st. n. a. c.

Se vede că de pe aceste locuri frumoase, unde zac osămintele marelui Bărnuțiu, și de cari locuri națiunea română își are legate atâtea suveniruri alese, deși trăim într'un timp când egoismul și interesul privat începe a domina spiritele și mințile, încă nu s'a stins virtutea străbună; recunoștința și prețuirea față de bărbații vrednici.

Singură și împrejurarea, că meritele și faptele bune mai află recunoștință, a făcut de sărbarea iubilară a vicarului Barboloviciu a fost atât de imosantă, și că o parte mare dela Someș până la Meseș și dela Carei-mari până la Dej a poporului român a. fost reprezentată la acest act de bucurie.

În biserică.

Cui am fi putut atribui posibilitatea de a ajunge această sărbare, decât celui Atotputernic? Pentru aceea toți cei întruniți, clerici și laici, domni și țărani, bărbați și femei din toate clasele societății, la 9 ore din zi am alergat la biserică vicarială din Șimleu, spre a da mulțumită stăpânului ursitelor omenești pentru darul seu cu care ne-a provăzut și din care în măsură mare a revărsat peste sărbătoritul de azi.

A pontificat iubilantul cu asistența alor vre-o 10 preoți și protopopi.

Prima cântare a fost împărate ceteresc începută de clerul celebrant, la care în dulci acorduri s'au alăturat glasurile celor de față.

Cam pe la mijlocul liturghiei a sosit cu trenul de cătră Carei-mari Dr. V. Lucaciu, Dr. F. Bran, vicarul Careilor și un număr însemnat de preoți și învățători.

În fine protopopul I. P. Pop într'o cuvântare scurtă a amintit momentuositatea acestei zile și a arătat viața și meritele iubilantului.

Ca un vultur falnic, care ridicându-se din cuibul seu se înalță și face o privire peste virfurile înalte ale Alpilor a fost acuma urcarea pe amvon a lui V. Lucaciu și a vorbit... naționalcește și bisericcește, și cumcă a vorbit frumos cred că nu trage nime la îndoială.

»Sus e Dumnezeu«; acest adevăr vecinic l'a accentuat de mai multe ori, precum și: »Cu noi este Dumnezeu, în-

*) Întârziată din lipsă de spațiu. Red.

felegeți neamuri și vă plecați, că cu noi este Dumnezeu«.

Efectul oratoriei sale și-a ajuns culmea când înșirând faptele laudabile ale iubilantului a zis: »Și ca un cinstit patriarh în zile triste ai venit și ai binecuvântat pe martirii cari plecau spre temniță. Enunțațiunea a stors lacrimi ferbinți din ochii multora, și a stîrnit glorioase aduceri aminte din viața noastră națională dinainte cu 3—4 ani, care deși nu e așa de mult, totuși pare a fi trecut ca un vis frumos.

La sfârșitul liturghiei cu toții am cântat: Mulți ani trăească.

Felicitările.

Cam 1/2 de oră mai târziu toți ne-am concentrat în sala cea mare a teatrului orașenesc, ca grupându-ne după profesiuni și clase unul fiecare și toți să ne dăm expresiunea simțimentelor noastre și urărilor noastre de bine la această zi aleasă.

O privesc frumoasă era a vedea templul taliei maghiare tescuit de Români la un act românesc.

Iubilantul a fost chemat prin o deputațiune și a fost primit cu »să trăească«. Întăiu l'a felicitat clerul sălagian prin veteranul protopop din Hidig Ioan Vicașiu, la care iubilantul a răspuns următoarele:

Douăzeci și cinci ani față cu eternitatea sânt ca 25 picuri de apă vërșafi în mare; însă față cu viața unei biserici și națiuni, care și percurg activitatea lor în această vale a lacrimilor — în ambtul timpului, sânt mulți, mai virtos în zilele noastre, când evenimentele se desvolaltă și urmează unul altuia cu luțea fulgerului.

Sărbătoarea de azi nu o aprepesc ca dedicată neînsemnată mele persoane, ci bisericii noastre gr.-cat. rom., și cumna oferită mie, impletită din simțimentele călduroase a inimilor frățești dimpreună cu prea onorat și mult onorat frățililor Voastre să o punem pe fruntea brezdatei de furtune seculare a sfintei maice bisericii noastre gr.-cat.

Ciclu anilor 25, care l'am parcurs eu, de când provedați divină prin grația ilustrului arhieru e diecesei Gherlei mi-a încredințat conducerea liturghiei vicariatului Silvaniei, l'am parcurs dimpreună cu biserica noastră și prea onorat și mult onorat frățilile Voastre, dar' eu acest pătrar de secol numai pentru evenimentele decizitoare peste viața și viitorul bisericii, națiunii și patriei noastre îl aflui demn de a-l pune în bilanțul aprecierii, de oare-ce deși lunțria care eu o am condus dimpreună cu mult on. d-voastră în acest restimp, fiind legată de naia bisericii noastre, care poartă în simțul seu clonidile scumpe erize dela străbuni, pe spinaea valurilor undulate a evenimentelor cătră portul sublim a destinațiunei sale, a avut de a brava aceleași furtuni și a încunjura aceleași stânci ca înșasi naia bisericii noastre.

Că această naie dimpreună cu lunțria noastră a putut străbate printre valuri, cari amenințau cu înghițire și printre stâncile distrugătoare a luptelor, înainte de toate avem de a mulțumi Mântuitorului nostru Isus Christos, capul nevăzut al bisericii noastre, care liniștește valurile; Preasfințit Sale patriarhului Romei, următorul S. Petru pe a cărui credință tare ca stâncă se raziună biserica noastră, pentru-că cătră Petru a cuvântat Domnul: »Tu ești Petru și pe această petra voi zidi biserica mea și porțile iadului nu o vor învinge«; Maiestății Sale Împăratului și Regelui nostru apostolic Francisc Iosif I. și ilustrilor arhieru gr.-cat. ai bisericii noastre. Ear' eu și onor. frățilile noastre să ne înem fericiți de ne-am putut împlini datorința, ear' meritul este al harului ceres, care din prisosință s'a revărsat peste lucrurile noastre. Ce se fine de modesta mea persoană de am cu ce mă lauda, mă voi lauda cu neputințele mele după zisa apostolului neamurilor, una

totuși voi aminti, că în decursul acestor 25 ani interesele mele totdeauna le-am postpus interesele bisericii și națiunii și voința și eul meu l'am sacrificat voinței bisericii și națiunii mele și am fost preot român și nutremântul vieții mele a fost iubirea cătră confrății mei preoți și poporul credincios.

Lunțria noastră dimpreună cu naia bisericii gr.-cat. române stă și azi, dar' în mijlocul valurilor și încă mai formidabile decât cele din trecut. Ca să o putem apăra de cutropire în valurile evenimentelor e condițiune sine qua non, ca să dăm frunte, piept și inimă uniți în simțiri, cugete și fapte cu furtunile prezentului și viitorului și din solidaritatea acțiunei ingenuului și a inimii noastre să creăm o stea în orisonul bisericii noastre, care prin razele iubirei reciproce prefăcută într'un far luminător sub durata nopți întunecoase a evenimentelor furtunoase, să conducă naia bisericii și lunțria noastră cătră portul dorit a mântuirii.

În sfârșit mulțumește și urează bine întreg clerului diecesan în frunte cu episcopul seu. (Va urma).

Chestiuni școlare.

Reuniuni ori conferențe?

Aceasta e întrebarea ce preocupă, sau mai corect a preocupat, în timpul din urmă pe învățătorii români din arhidieceza gr.-or. a Transilvaniei.

Consistorul din Sibiu luase la 2 Iulie 1898 dispoziții pentru introducerea de nou a conferențelor învățătoresști.

Reuniunea existentă a învățătorilor însă nu s'a disolvat. Dimpotrivă în zilele de 17 și 18 c. s'a întrunit aici adunarea generală a Reuniunii învățătorilor, care a fost bine cercetată.

După-cum aflăm adunarea, cu convocarea la un concul al congresului național a hotărât a susține și mai departe Reuniunea. Firește că prin aceasta nu sânt exchise conferențele învățătoresști. Între altele adunarea generală a luat un concul energie în contra corespondentului »Un învățător«, care în nrul 266 al »Gazetei Transilvaniei« a atacat așa de violent, și greșit, pe dl Dr. D. P. Barcianu, președintele Reuniunii.

Chestiunea foi pedagogice.

— Părerile ale învățătorilor nostri. —

Alba-Iulia, 14 Dec. n.

Ideea sulevată de »Câmpeanul« în principiu e foarte salutară, ear' opiniile sale despre existența unei foi pedagogice la noi, cu considerația la împrejurările din trecut și prezent, între cari numai orbica poate o foaie, încă sânt foarte adevărate, — numai că referitor la aceste două mai este mult de zis, ear' de făcut și mai mult. Da, echourile eșite din piepturile tuturor învățătorilor gr.-cat. din arhidieceasă — după-cum s'a văzut la adunarea constituantă ținută în Blaj la 16 Iunie 1897, precum și în adunarea despărțimentelor din toamna anului c. — se întănesc în dorința de a ne înființa un ziar pedagogic cât mai curând, care totodată să fie și organul Reuniunii, fără de care o instituțiune cum e Reuniunea noastră arhidieceasă nici-decum nu poate rămâne, căci rămânând n'am ajunge departe. În adunarea constituantă se auziau promisiuni

FOIȚA »TRIBUNEI«.

TAINILE CASTELULUI.

— Roman —

de

Charles Nodier.

(Urmare).

— În sfârșit sosise de nou seara de Crăciun (azi îi e ziua, dlor oficeri!) și când ciasul mântuirii a început să bată și clopotele din Mattaro chemau pe credincioși la liturghia de miezul nopții, cei trei inși seadeau earăși la gura cutporului în care filfaia focul ca de alte-dăți și ca totdeauna. Deodată a răsunat în coridorul castelului o voce. »Aicia sânt!« — a strigat Inez, — căci dînsa era. A lăpădat de pe sine lîntolul de mort și s'a așezat între dînșii în cele mai pompoase haine ale ei. Cei trei oameni s'au minunat și s'au înfiorat, căci Inez a mîncat din pâinea viețuitorilor și a beat din vinul viețuitorilor. Se zice și aceea, că a jucat și a cântat întocmai așa ca în zilele de demult. Deodată însă mâna i'a început să ardă cu flacări — ca și în visurile acelea mistice — și cu mâna ei înflăcărată a atîns inima cavalerului, a armariului și a apodului, rînd pe rînd. Atunci apoi s'a sfîrșit cu viața lor pămîntească, fiindcă inima li-a început să se inferbente, să ardă, s'a făcut scrum și cenușe și nu mai trimita sânge prin arterii. Erau deja trei după miezul nop-

ței, când sgomotoasa veselie a încetat și oamenii de arme, ca de obicei, au intrat în sala de ospet; dar' de astădată au dus afară patru cadavre. Măne-zi nu s'a mai trezit nici unul dintre ei.

Sergy sub durata întregii istorisiri era foarte tăcut, căci istorioara trezise în el astfel de cugete, despre cari el de regulă fantasa. Boutraix din când în când slobozea oftări de profund înțeles, oftările dînsului însă nu însemnau altceva decât impaciență și plictiseală. Teatralistul Bascara, în tonul seu de bas profund, mormăia cuvinte unisone, neînțelese, ear' cu mâna făcea mișcări stranii, așa că-1 luasem la bănuială, că are mătânfi în mână. Ear' eu mă minunam, cum de acest om simplu știu să înfrumsețeze cu așa trăsături poetice această simplă tradițiune, dar' pe lângă aceea știu și coloră istorisirea în mod firesc, cât ori-cărui poet, a cărui fantasmie e dirijată de bunul gust, nu i'ar fi fost spre rușine.

— Aceasta însă încă nu e totul, — a început de nou cărăușul. — Vă rog, dlor oficeri, mai ascultați numai un minut, apoi nu-mi pasă, hotărîți-vă, ori de voiți, persistați pe lângă primejdiosul plan al d-voastre. De când a murit Ghismondo și cei din jurul seu, spelunca lor de păcate, deamă de dispref, a devenit urgisită în ochii oamenilor și de atunci numai satana stăpânește acolo. Chiar și drumul spre castel a înțelenit, după-cum poate veți fi și băgat de seamă. Oamenii spun, și nici nu se poate trage la îndoială, că în fiecare an la 24 Decembrie în miez de noapte (azi îi e ziua,

dlor oficeri, și îndată va fi miezul nopții) ferestrele vechiului edificiu se iluminează deodată. Cei cari au voit să deede de urma acestui înfiorător secret știu, că la acest timp cavalerul, armarul și apodul seu se scoală din morți și iau parte la săngeroasele orgii. Aceasta e pedeapsa lor până în vecii vecilor. Ceva mai târziu apare și Inez, își lapădă vîlul de pe ochi și se presentă în obicnuitele ei haine pompoase, apoi bea și se ospetează, cîntă și joacă dimpreună cu ei. Cei trei bărbați nu peste mult capătă o nebulă voe bună și cred întotdeauna, că acum aceasta astfel va dura în veci, dar' când trec de tot în delir fata le arată rana încă tot vie, apoi mâna îi începe a flăcări, atinge cu ea inimile lor și se reîntoarce apoi în focul purgatorului, ear' cei trei bărbați se reîntoarce în iad, de unde au venit!

La cuvintele din urmă Boutraix a început să ridă cu atîta putere, încât îl apucaseră sgărciurile.

— Luat-ar dracul să te ieie! — a strigat el și cu pumnul a lovit prieteneste pe arriero pe umăr, de care prietenescă atingere însă bietul cărăuș era aproape să ametească. — Pe mine mă păcăliși cum se cade cu nebulateca ta poveste, dar' de altcum ai povestit bine, atîta stă. Mă năucisem de tot în ea, ca și cutare nătărău, dar' iadul și purgatorul m'au adus în fire. Prejudiciu, iubitu meu Spaniol, prejudiciu băiatului înfricat cu măscăriciu! O poveste învechită, superstițioasă, e totul, ca și care numai aici în Spania mai află crezământ! Las că vedă-vei tu ori de mă tem de dracul, ori de ticni-mi-va vinul (care,

între paranteze fie zis, îmi aduce aminte că mi-e sete). Ean' dă numai catfirilor gură să meargă; eu acum și în sănătaea maiestății sale a satanei aș închina, de aș ști că prin asta aș căpăta mai în grabă de cină.

— Tatăl meu încă asemenea vorbia odată în Mattaro, când benchetuse împreună cu camerazii dînsului dela miliție, — a zis arriero. — Au cerut dela cărcimăriță beutură, dar' aceea le-a grăit astfel:

— Pe vremea asta numai în castelul Ghismondo se mai dă vin.

— Apoi eu totuși voi bea, a răspuns tatăl meu, care pe acel timp, zău, nu era om așa temător de Dumnezeu. Apoi, pe sfântul trup al Domnului Dumnezeu vă zic, beau eu în astă-seară încă vin, chiar de mi-l-ar băga în păhar satana însuși! Mă duc eu în castelul acela! — Ba tu nu te duci! Zău, că nu te duci... — Ba zău că mă duc, a zis tatăl meu și încă și mai grozav a înjurat. Și în adevăr atîta s'a tot lăudăroșit, cătră la urma urmelor a și mers în castel.

— Dacă vorbiți acum despre tatăl tău, — a intrat în vorbă Sergy, — apoi nu ai răspuns încă la ceea-ce mai adineaori întrebă Boutraix. Ce a văzut tatăl tău în înfiorătorul ăla de castel?

— Apoi, zău, nici cu o cirtă mai mult decât tocmai vă povestii. A mers tatăl meu de-alungul unui coridor cu pereții plini de icoane, după aceea s'a oprit în pragul salei de ospet. Ușa era deschisă, s'a uitat deci în lăuntru. Osândișii seadeau la masă, ear' Inez tocmai le arăta rana ei, din care curgea sânge. După aceea fata a început să joace și

cu fiecare pas ajungea tot mai aproape și mai aproape de tatăl meu, ear' pe i-s'a oprit baterea inimii, când și-a gândit, că năluca asta îl duce acum și pe el cu sine. A căzut pe podele cât a fost de lung și numai a doua zi s'a trezit sêrmanul, pe pragul ușei dela biserica parochială.

— Se înțelege, pentru-că în seara premergătoare a adormit acolo pe prag, — a zis Boutraix. — Trebuie să fi fost în el mult vin atunci, acela nu l'a lăsat să meargă mai departe. Visul unui om beat e totul, sêrmene Stefane! Fie-i lui așa de ușor pămîntul, ca și-cât de des s'a învîrtit sub picioarele lui! Dar' ce o să fie odată cu îndrăcîutul ăla de castel? — Nu vom sosi acolo nici-când? Ori ce?

— Sîntem și sosiți deja, — a răspuns arriero și i'a oprit catfirii.

— Slavă Domnului! — a exclamat Sergy. — Se pregătește viscol, eu auzii deja și două ori trei tunete (deși e destul de bizar, că la astfel de anotimp durduie cerul!)

— În apropiere de castelul Ghismondo în seara de Crăciun poate omul auzi totdeauna tunete, — a reflectat cărăușul.

Abia că a rostit ultimul cuvânt și un fulger orbitor despărțit în două bolta cerească. La lumina lui am zărit pe o clipită albiu păreți ai vechiului castel și numărăretele lui turnulețe, cari așteau ca tot atâtea staffii. Acolo stătea în virful unui buștean de stăncă clădirea în formă de ceatăuie. (Va urma).

chiar dela membri din comitetul central, ca vor face tot posibilul, ca încă cu 1 Ianuarie 1898 să și apară organul Reuniunii.

De atunci și până azi nimica nu mai știm. De ce? E ușor de ghicit. Atunci, într'un moment atât de plăcut, când se vedeau la olaltă peste o sută de reprezentanți ai întreg corpului învățătoresc din arhidieceasă, nu s'a ținut cont și de pedecile ivite în urmă, pe cari mai mult comitetul central le-a întimpinat.

Cu un cuvânt împrejurările între cari ne mișcăm noi Români de aici au făcut să ne convingem de multe-ori, că nu putem ajunge așa ușor la ceea-ce dorim. Și se vede, că și colegul »Câmpeanul« și alții încă sunt convinși de acest adevăr când propun să ne unim cu un alt ziar, pentru a ne pute ajunge scopul din chestiune mai ușor.

A ne susține numai noi învățătorii din arhidieceasă un ziar — ceea-ce altcum ar fi mai cu scop — e cam cu greu acum la început; a ne alia cu foaia pedagogică din Sibiu nu se poate, precum nici cu alte foi școlastice din alte diecese. Causa o poate afla ori-și-cine.

Rămâne acum întrebarea pusă că se ne aliam cu »Foaia Poporului«? Așa propune »Câmpeanul« și motivele pe cari se bazează sânt foarte drepte, — numai cât întreagă ideea lui e numai un secret ascuns încă, de oare-ce modul prin care am pute ajunge la așa ceva nu e așa de ușor de a-l pute afla.

Altecum eu cred că n'ar fi în toată Ungaria nici un învățător și nici un Român binevoitor școlai — fără deosebire de confesiune — care să nu fie pătuns de cuvintele colegului nostru când zice: »Să ne aliam cu »Foaia Poporului«, care o cetese pe lângă învățătorii și alții, prin urmare chestiunile pedagogice s'ar lăși și între poporul nostru sătean, ceea-ce ar promova știința creșterii pruncilor etc. Adecă poporul, în mijlocul cărui ne învîrtim și pentru care lucrăm noi învățătorii — care de multe-ori din nepricepere, sau îndemnat și întărit de câte o persoană fără credință în D-zeu, după-cum cunosc casuri destule, stă să alungă pe aeala care lucră cu trup și suflet pentru creșterea pruncilor lui — ajungând să vadă și să audă și din ziare chestiuni școlastice, s'ar pute apropia mai ușor de noi, încât în cele din urmă s'ar ridica mai ușor și autoritatea corpului nostru învățătoresc în ochii întregii națiuni... și cu o zi mai înainte.

Să ne aliam cu »Foaia Poporului«, e ideea colegului dela marginea Câmpiei, pe care eu încă o îmbrățișez cu toată căldura și zie și mai departe: Nu numai noi din arhidieceasa gr-cat, ci toți învățătorii români din Ungaria fără deosebire de confesiune. Așa cred, că unul și același scop îl urmăm cu toții!

Avem noi prin diecesele române foi bisericești menite pentru lucruri pur confessionale. O foaie bună pedagogică-națională însă ar fi pentru învățătorii gr-cat, gr-or, și masa poporului român de ambele confesiuni o punte de trecere, care nici-decât n'ar trebui să lipsească.

Atunci am pute zice, că ne aflăm în poziție nu numai »de a pute ceti și ceva despre starea lumii, chestiuni economice, de cele beletristice etc.«, cum zice colegul din marginea Câmpiei, ci că avem o foaie pedagogică, națională, economică etc, așa după-cum ar fi noul ei program, care având mii de abonenți ar pute fi și bună și ieftină.

Noi toți cunoaștem foaia ungurească »Néptanítók Lapja«, care are pretext de a se chema foaia alor 26.000 de învățători (adecă și a noastră! Coresp.), în care nu poți face deosebire între Jidani, catolici, reformați, unitari etc. Noi să nu putem ave o astfel de foaie?

Aceasta e părerea mea, la care voi mai reveni în speranță, că și alții își vor da păreri cât mai curând.

Invit totodată la aceasta din toată inima și pe frații învățătorii gr-or. La cas însă, că ei nu vor afla de bună ideea aceasta — ceea-ce nu pot crede — să intervenim noi învățătorii din arhidieceasă la comitetul central din Blaj, ca — exoperând și învoirea P. V. Consistor metropolitan — cu 1 Ianuarie 1899 »Foaia Poporului« să ne fie și organul Reuniunii noastre.

Bélgvádeanul.

Cronica zilei.

Sibiu, 20 Dec. n.

Societatea științifică-literară »Nicolae Bălcescu« a s'rbat Duminecă, ziua S-tului Nicolae a patra aniversare a înființării sale. S'rbarea avea stabilit următorul program:

1. Cuvântul de deschidere al președintelui. 2. Următoarele conferențe: Necesitatea cultului oamenilor mari, de dl Ilie Căciulescu; Menirea Românilor în Orient, de dl C. C. Erbeceanu; Despre Schiller și Goethe, de C. Xenii.

O interesantă revelație ne face »N. Wiener Tageblatt«: ne spune că și noi, Români, sîntem reprezentați la ministerul de externe din Viena. Portarul palatului ministerial de pe Ballplatz este un Român cu numele Chifan, de origine din comuna Vicov (Bucovina). Acest Român își face slujba în serviciul monarhiei așa de brav, încât la 2 Decembrie n. a primit nu mai puțin decât 5 decorațiuni deodată. Anume: medalia de serviciu de 40 de ani, medalia iubilară militară, medalia iubilară civilă, medalia de curte și crucea de argint cu coroană pentru merite. Afară de acestea, portarul Chifan are încă o mulțime de alte decorațiuni.

Așa-'s Români în monarhie: portari, dar' harnici. Ei păzesc de mult poarta orientală a marelui imperiu. Dar' când va veni odată adevărata recunoștință a serviciului lor?...

Concurența cu »Severineana« din Caransebeș s'a început deja. Eată ce scrie F. Diecesană:

»Abia e o săptămână de când s'a deschis prăvălia »Severinenei«, și toate produsele coloniale, de băcănie, de manufactură etc. au scăzut în preț, de bună-seamă fără-ca neguțorii să le vândă cu pierdere, ba ce e mai mult, sînt prospecte, că mîne-poi-mîne consumătorii o să-și poată procura dela unele dughene din loc mărfuri mai ieftine, decât de-adreptul dela fabrici. La realizarea acestei presupunerii ne îndreptățește oferta, de care e plin astăzi Caransebeșul, al dlui neguțor cu mare renume în părțile noastre, Carol Schwab. D-sa oferă chilogramul de zahăr cu 46 cr., dar' nu-'l spune calitatea; tot așa oferă cafea »de calitate bună« (dar' care neguțor vinde cafea de calitate rea?) cu 1 fl. 25 cr.; noi cunoaștem cafea și cu prețuri mai ieftine; mai are d-sa pachete de luminări — ce soi și de ce greutate, nu ne spune — cu 28 cr.; apoi unsoare (de bună-seamă americană) cu 60 cr. etc. și, pupază peste colac, vinde »toate articolele de specerie de astăzi înainte cu 10 procente mai ieftin decât concurența nouă«, adecă »Severineana«. Pe noi nu ne împoartă oferta dlui Carol Schwab, căci ușor ne explicăm bunătatea și soliditatea acestui ofert din împrejurarea, că dl Carol Schwab umbra odată în ruptul capului să-și vândă vestita sa prăvălie »Severinenei«, și — nesuccesându-'i aceasta — să împedece deschiderea ei.

O întimpinare. Primum următoarele: La cele publicate în cronica Tribunei din 10 Decembrie a. c. răspund cu sfânta scriptură, unde se zice: tot lucrătorul e vrednic de plata sa.

Ear' încât privește neglijarea oficiului, toate le declar de niște minciuni. Dovadă îmi pot servi cele opt examene ce le-am avut în această comună, luate întotdeauna înaintea prea onorabilului șef tractual, a direcțiunii școlare, alor 2 comisari și a unui mare public din popor, cu rezultate deplin mulțumitoare.

Mănăra de, la 18 Decembrie 1898.

Nicolau Lazar, învățator român gr-cat.

»Cel-ce a dat ideea«. »Tribuna Poporului« scrie un articol »Monument lui Șaguna«, în care pledează pentru noua mișcare pornită de consistorul arhidieceșan de aici. Decât că totuși nu își poate ascunde necăzul, că de ce consistorul a luat chestiunea a mână... Într'adevăr mare cutezanță! Aseorii fostului metropolit Miron Romanul să inițieze colectă pentru un monument lui Șaguna! Mare cutezanță! Trebuia lăsat ca inițiativa să o iee alții, mai competenți, de pildă dl Ioan Russu Șirianu, cel-ce a dat »ideea« monumentului lui Iancu, și care a fost făcut și inițiativa colectei... D-voastră nu înțelegeți?

Din ale dragostei. Fieciurul unui mare fabricant — nou nemeș maghiar — de curând s'a căsătorit cu o frumoasă fată. Nuntă mare, plăceri sublime și călătorii de nuntă au urmat. Mireasa fericită a visat odată și 'a fost de ajuns. În vis a strigat cu patimă: »Iuliu te iubesc«. Mirele, care era E. János, când a auzit-o a incremenit. Cine e Iuliu? — Un locotenent frumos, a răspuns mireasa, prinsă în flagrant vis. Și apoi alungată fiind de mirele seu a luat otravă și a murit — pentru un vis.

Altfel s'a întâmplat în suburbiul Iosefin din Budapesta. Din grădina se aude un șgomot mare. Domnul casei cu un servitor grăbese spre grădina. În adâncimea fântănei află un tinăr elegant.

— Voiam să sparg, să fur, o mărturisesc, a zis tinărul, dar' spăriat de căne am fugit și am picat în fântână.

— Nu e adevărat, tată, nu e adevărat, a zis fata, care a sosit și ea în grădina Tinărul acesta nu e spărgător — e drăguțul meu. De un an ne iubim.

Peste câteva zile odorul de fată se va cununa cu — cel din fântână. Așa e lumea: unul scapă și altul pierie — pentru afurisita de dragoste.

Îngrijirea dinților este de sigur o esențială cerință a sănătății. Dacă toți o știm aceasta — atunci toți să și îngrijiească de rațională curățire a dinților, ceea-ce mai bine poate face dacă își procură admirabile perfi de dinți dela parfumeria Meltzer. Vezi inseratul de pe pagina a 4-a!

La

Abonament lunar

pentru Decembrie st. vechiu invitat

Administrația ziarului »TRIBUNA«.

Din public.*

Mulțumită.

Subscriși în numele senatului școl. conf. gr-cat. din Ciucea ne ținem de cea mai plăcută datorință a exprima și pe această cale adânc simțita noastră mulțumită față cu direcțiunea băncei »Vlădeasa« din B-Huedin, care cunoscând situațiunea critică a mult cercatei noastre școlae, pe lângă toate lipsese cu care are de luptat banca aceasta abia de 2 ani înființată, a binevoit să ne veteze — în favorul școlaei — un ajutor de 15 fl.

Ciucea, 15 Decembrie st. n. 1898.

Iuliu Trața, președ. sen. școl. Toader, Brundășca, curator manip. și cassar școl.

* Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Bibliografie.

»Căldarul Poporului«

— Voci de presă. —

»FLOARE-ALBASTRĂ«.

E anotimpul călindarelor.

În românește până acum n'a apărut decât acesta, și probabil că el va fi până la sfârșit cel mai potrivit scopului pe care 's'i-l-a propus, dintre toate călindarele, cari vor apăre de acum înainte în țeară.

Această specialitate de publicistică a ajuns în vremea din urmă un fel de mijloc de speculă. Se pune materia călindărească, vre-o câteva anecdote, câteva nuvele și poezii ca vai de lume, și eată călindarul gata.

Publicația »Tipografiei« din Sibiu face o fericită excepție și merită să o relevăm. »Căldarul Poporului«, e, cu adevărat, scris pentru poporul român, e o mică cronică a evenimentelor petrecute în țele locuite de Români, un modest dar' puternic îmbold de îmbărbătare la luptă, de înflăcărare a sentimentului patriotic.

Din cuprinsul literar remarcăm, »Răzășul nostru«, cronica mișcărei naționale de peste munți, dela Septembrie 1897 până la Septembrie 1898.

Poesiile, anecdotele, nuvelele, tot ce formează cuprinsul literar al călindarului, sînt scrise într'o limbă frumoasă, simplă, curgătoare, așa cum vorbește fărânel român.

Redactorii »Tribunei«, cari au redijăat compunerea acestui călindar, pot să fie mândri de modesta lor lucrare. În temă labor.

Așa modest cum este »Căldarul Poporului« va fi încă unul din puternicile mijloace de educație națională, și ca Români trebuie să încurajăm tot ce se produce în direcția aceasta.

Zarandul și Munții-Apuseni.

Descriere de Silvestru Moldovan.

— Voci de presă. —

Revista Oraștiei serie:

»Lucrarea aceasta a dlui Silvestru Moldovan e scrisă în urma experiențelor proprii, ce le-a câștigat prin călătoriile și excursiunile de prin acele părți.

Fiecare localitate e frumos descrisă cu legendele și obiceiurile ce se țin de ea. Limbajul în care e scrisă această lucrare, e cât se poate de popular. Prețul 1 fl. plus 5 cr. porto. Recomandăm această scriere a dlui Silvestru Moldovan, tuturor iubitorilor noștri de literatură și îndeosebi preților și învățătorilor, pentru a îmbogăți cu dinșa bibliotecile școlare sătești.

»LIGA ROMÂNĂ« DESPRE »LUPTELE ROMANILOR«.

Liga Română scrie următoarele despre broșura noastră »Luptele Romanilor«:

»Tribuna« din Sibiu a avut buna idee de a scoate în broșură »Luptele Romanilor«, o serie de articole publicate în numerele sale de toamnă de dl Doctor Romanus.

Alte cărți, apărute până acum în chestia națională privesc mai mult actualitatea, pe când lucrarea dlui Romanus îmbrățișează într'un breviar trecutul acestor lupte combinându-'l cu actualitatea.

Sub raportul acesta, ea vine oarecum să completească tot ce s'a scris în chestia națională de vre-o 7—8 ani încoace. În aceasta residă nota cea mai bună și mai înaltă a cărții.

Deosebit autorul, pentru a o face pe cât se poate mai accesibilă a avut grije de a o feri de orice balast plictisitor și a-'i da o limbă aleasă. Așa, că expunerea întreagă nu e numai succintă, fidelă și clară, dar' ea devine și atractivă.

Aceste calități noue vor face de sigur ca lucrarea dlui Romanus să fie prețuită pretutindena. Mai ales în România, unde trecutul chestiei transilvane e foarte puțin cunoscut. De aceea o recomandăm cu toată convingerea și căldura, ca pe unica carte cu garul de a introduce pe cetitor mai comod în deplina cunoaștere a chestiei naționale.

»Naționalitatea«. Societatea noastră, »Tipografia« a scos într'o elegantă broșură interesantul studiu de Max Nordau despre »Naționalitate«. Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor noștri limbajul frumos în care »Rosmarin« al nostru a știut să-'l îmbrace e gustat deja de cetitorii noștri, căci în »Tribuna« a publicat mai întâiu. Vorba era numai ca interesantele observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână resfirate prin atâția numeri de ziar, ci să fie colectate într'un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a implinit-o »Tipografia« când a retipărit articolul din »Tribuna« în broșura de față. În estensiune de 40 pagini, tipărite frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria »Tipografia« societate pe acțiuni în Sibiu.

La librăria »Tipografia«, societate pe acțiuni în Sibiu, se află următoarele cărți:

- »Memorial«, Archiep. și Metropolitul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popoa fl. 1.30
»Doina«, conf. ținută la ateneul din Berlad, de Măndrescu fl. —28
»Critice: 1867—1892, de Măiorescu. Vol. I și II. 2 fl. — cr. — 4.—
»Povestile Bănatului«, de Cățana — 30—
»Literatura popor. română«, de Gaster — 2.50
»Introducere în Cărțile Testamentului vechiu și nou«, de Dr. Iuliu Olariu — 2.50
»Cerșitorul«, dramă în 2 acte de Livescu — 50
»Studii Critice«, de Ghera. Vol. I și II. 2 fl. 20 cr. — 4.—
»Higiena română«, de Dr. Leo Murășianu — 1.—
»Izvoade, de Demetrescu — 4.—
»Trandafiri și violele«, de Pop-Reteșganul — 60
»Din Moldova«, schițe de Kotzebue — 1.—
»Floarea din Firenze«, de Livescu — 50
»Istoria Românilor sub Mihai-Vodă-Viteazul«, de Nicolae Bălcescu — 2.—
»Trăvnițe«, 10 piese Slovașcești Vol. I și II. 1 fl. 50 cr. — 3.—
»Scrierile părinților apostolești«, de Dr. Iuliu Olariu — 70—
»Merinde dela școlă«, de Popa — 60
»Despre influența împrejurărilor«, de Panait Zosin — 50
»Memorii din timpul răboiului«, de Georgescu — 88
»Pui de lei«, poesii eroice, de Nenișescu — 1.—
»edție de gala — 2.—
»Poesii«, de Măcedonski — 2.—
»Copii de pe natură«, de Negruzzi — 1.50

La comanda de din afară să se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Teatru orașenesc în Sibiu.

Mercuri, 21 Decembrie n.

Wallenstein.

Poemă dramatică, de Fr. de Schiller. Wallenstein's-Lager în 1 act și Piccolomini în 5 acte. Începutul la 7 ore seara.

Sosiți în Sibiu.

În 20 Decembrie n. 1898.

Hotel »Împăratul Romanilor«: Schobel din Reghinul-săses, Janescu cu soția din Rimnic, privatieri; Dr. Müller cu familia, medic sup. de ștab din Erașov; Falk, director de bancă din Mediaș; Heinrich, preot din Noerichiu; Klein din Timișoara, Goldstein din Hususiu Alexandrovici, Vogel, din Viena, Rado, Eber, Flexander, din Budapesta, comercianți. Hotel »Neurthron«: D-na Mendel, proprietăreasă din Blaj; Nemeș, măcelar din Mercurea. Hotel »Meltzer«: Vavricska din Viena, Vilhelmina Ruth, Emma Ruth, din Căneni, Micu din Cristur, privatieri; Dr. Comșa, medic din Seliște.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 16 Dec. n. 1898

Table with columns for Sămințe, Grâu, Bănețesc nou, Grâu de Tisa, Grâu de Pesta, Grâu de Alba-Reg., Bactia, Grâu ung. de Nord, etc. and prices per 100 chilogr.

»Căldarul pietii din Sibiu«.

Table with columns for Dîn 20 Decembrie n. 1898, Hărtie-monetă română, Lire francoze, Imperial (15 R' aur), etc. and prices.

Bursa de Budapesta.

Table with columns for Dîn 13 Dec. n. 1898, Rapta de aur ung. 6 1/2, » » » 4 1/2, » » » 4 1/2, etc. and prices.

Bursa de Viena.

Table with columns for Dîn 18 Dec. n. 1898, Banca de aur 6 1/2, » » » 4 1/2, » » » 4 1/2, etc. and prices.

Bursa de București.

Table with columns for Dîn 6 Dec. v. — 4 ore p. m., Cassa, Renta rom. pe 1875 5 1/2, Renta română amort. 5 1/2, etc. and prices.

„CONCORDIA“

societate comercială pe acții, Sibiu.

Filială în Făgăraș en gros și detail.

Depozite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale.

Zăhar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaturi (tea) veritabile și bisquits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr. litrul în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira, Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigenă. Liqueruri străine și din țară. Tuică bătrână, sligoviță, teșcovină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Iere moi și proaspete. Iere roșii. Rahat de „Bellavista“. Halva. Luminări de ciară, stearină, parafină și de sên. Singurul deposit al fabricii de luminări de stearină Moessner & Mersing din Galați (România).

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichet, barchent (de vară și de iarnă).

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon, Oxford, Creton, Pânzături.

Bumbacuri de împletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Mătăsuri de cusut și brodat în culori veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Mülhausen i/E., cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști. Gulere, mangete și cravate.

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

[2350] 2—

Schimb gratuit

de păr sau chici de păr întrebuințate și

Perii de dinți

care poartă marca firmei mele:

„Parfumeria Meltzer, Sibiu“,

numai fabricate solide în perii de dinți, cap, păr, vest-minte și barbă se află la

[2366] 2—4

Parfumeria Meltzer, str. Cisnădiei (edificiul comandai de corp)

și

Fabrica de săpun și lumini Gustav Meltzer, strada Gușteritei nr. 25.

Doriți se cetii

un interesant Roman?

Vi-se recomandă

„Castelul din Carpați“

— Roman din viața poporului românesc din Ardeal. —

de

Jules Verne.

Premiat de „Academia franceză“.

Traducere, — unica autorizată de editorul proprietar francez — făcută

de

Victor Onișor.

Acest volum apărut tocmai acum, are 255+XII pagini, în octav mare, de o eleganță rară la cărțile românești, și este împodobit cu

26 ilustrațiuni

admirabile, executate după olșeuri din Paris.

Prețul:

Edițiunea populară: 80 cr. + 5 cr. porto postal.

Edițiunea de lux: 1 fl. 20 cr. + 10 cr. porto.

Edițiunea de lux compactat: 2 fl. + 10 cr. porto.

Cel mai potrivit cadou e un „Castel“.

A se adresa direct la

Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni,

Sibiu, strada Poplăci nr. 15.

Să recomandă și caută loc la o tipografie

un conducător

mașinist și culegător român, german și maghiar. Oferte se roagă a trimite la administrația ziarului „Tribuna“, Sibiu. [2383] 2—3

„POESII“

DE IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

Tocmai a apărut și se ață de vânzare la „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu:

GESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

ȘI

MODURILE SOLUȚIUNII SALE

IN

UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Studii Literare

de

Teodor Raica,

profesor de liceu.

Cuprinzând:

O gramatică-parodie.

Veacul al XVI-lea.

Codrul frate cu Românul.

Monografia prepoziției „de“

O carte de mare preț pentru toți profesorii, dascălii și cărturarii români.

Prețul numai 75 cr.

Se poate procura dela

Librăria „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Poesiile

mult iubitelui și originalului poet

George Coșbuc,

se află de vânzare la „Tipografia“, pe lângă prețurile originale și anume:

„Balade și Idile“ (editura Librăriei Socec & Comp., 1893) fl. 1.50.

„Fire de tort“, versuri (ca continuare la „Balade și Idile“), editura Librăriei C. Sfetea, 1896 fl. 1.25.

La comanda, care sunt a se adresa „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu, este de a se adăuga pe lângă prețul vol. și 5 cr. porto pentru 1 volum.

La librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

Prețul 1 fl. v. a.

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferențe publice.

Prețul 1 fl. 50 cr.

Cel mai ieftin și mai potrivit

CADOU DE CRĂCIUN

este

Un los de al jurnaliștilor

cu care pe lângă prețul cumpărării de

1 COROANĂ

poate să câștige ori-și-cine

100.000 coroane.

Toate câștigurile vor fi solvite în bani gata prin administrația losurilor, după detragere de 20%. Fiecare los se sortează la toate 6 tragerile, fără altă solvire ulterioară.

Tragerea irevocabil va fi la 4 Ianuarie. [1965] 13—20

Losurile se recomandă: Administrația losurilor societății jurnaliștilor din Budapesta, IV., strada Kossuth Lajos nr. 1.

Losuri se capătă la institutul de credit și economii „Albina“, și la Iacob L. Adler și fratele în Sibiu.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

|| fondată la anul 1868 ||

în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 (edificiul propriu),

asigurăază pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

contra pericolului de foc și exploziune:

clădiri de ori-ce fel, locuințe și edificii economice, magazine de mărfuri, mobile vestminte, rufe, caré și vite de tot soiul, fructe de câmp și produse de recoltă

pe viața omului:

în toate combinațiunile, ca asigurări pe cazul de moarte, cu termine fixate, asigurări de copii, de zestre, rente viagere etc.

Dela întemeier-a institutului s'au solvit:

pentru desdaunări de incendii: pentru capitale asigurate pe viață; cor. 2,643.465.74 cor. 2,203.096.58

Cu totul coroane 4,846.562.32.

Consiliul de administrare:

President:

Dr. Wilhelm Bruckner,

president al camerei advocațiale din Sibiu și deputat dietal.

Vicepresidenți:

Zacharia Bolu, asesor consistorial. Carol de Hanneheim, jude de tribunal f. p.

Membrii consiliului:

Demetriu Comșa, presidentul reuniunii agricole rom. din Sibiu și prof. seminarial. Iosif Drotleff, primarul orașului Sibiu. Samuel Fritsch, cassar al reuniunii de avansuri în Sibiu.

Stefan Stroia, notar comitatens și membru în cons. de suprav. al „Albinei“. Ioan de Preda, avocat și fiscal consistorial. Dr. Carol Wolff, directorul casei de păstrare gen. în Sibiu.

Director executiv: Adolf Albrich.

Prospecte și tipărituri se dau gratuit.

Informațiuni și oferte se primesc la Direcțiunea în Sibiu, precum și la agenturile generale și principale în Arad, Cluj și Brașov (H. Hermann), asemenea și la agenturile speciale în locurile mai însemnate.

[1826] 13—30

Direcțiunea în Sibiu,

str. Cisnădiei nr. 5, etagiul I., curtea I.

La Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu,

se află de vânzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain“

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tânăr“ de Aloisiu Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte“, adică considerațiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh muscălesc“, narațiune de Bolanden (45 pag.) fl. 10 cr. — Se recomandă mai ales preoților. —

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.